

Motion till riksdagen 2022/23:1149

av Clara Aranda m.fl. (SD)

En trygg och värdig pension

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande mån och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en mer jämställd pension och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en utredning som syftar till bättre kontroller för att undvika felaktiga utbetalningar av pensioner utomlands och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för den omotiverade skillnaden mellan gifta och sambor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För Sverigedemokraterna är det av yttersta vikt att varje person som uppnår pensionsåldern ska kunna leva ett värdigt och anständigt liv, där ingen ska behöva arbeta efter att pensionsåldern uppnåtts, så att övergången från arbetstagare till pensionär ska bli ekonomiskt hållbar. Enligt siffror från Pensionsmyndigheten behöver nu tre av fyra svenska pensionärer ta emot bidrag från svenska staten för att klara sin försörjning. Som statligt bidrag räknas garantipension, inkomstpensionstillägg, bostadstillägg och äldre-försörjningsstöd. Det är kvinnor som har lägst pensioner. En förklaring är att kvinnodominerade yrken ofta är lägre betalda än mansdominerade, och att kvinnor i högre utsträckning arbetar deltid för att ta hand om barn, och det återspeglas i pensionen. För oss är det en prioriterad fråga att skydds nätet är så täckande så att ingen pensionär ska behöva leva på existensminimum, avstå från mediciner och samla burkar för sin överlevnad i välfärdsstaten Sverige.

Högre pensioner

Ålderspensionssystemet är inte långsiktigt finansiellt hållbart i den meningen att medborgarna inte får en tillräckligt hög pension, mätt som andel av slutlönen. Exempelvis får en genomsnittlig 80-talist (född 1985) som träder in på arbetsmarknaden vid 25 års ålder och arbetar fram till 67 år, med en slutlön på 30 000 kr per månad (i nuvarande penningvärde), en inkomstpension på enbart 13 600 kr. Det motsvarar bara drygt 45 procent av slutlönen, vilket är långt ifrån målbilden på minst 80 procent. Detta är inte acceptabelt.

Vi menar att det ska finnas ett så kallat respektavstånd, där det ska vara skillnad på pensionen om en person har arbetat i hela sitt liv jämfört med om personen inte har gjort det. Ett alternativ kan vara att växla mellan en lägre allmän löneavgift och högre pensionsavsättningar inom arbetsgivaravgifterna, så går det att uppnå högre pensioner och samtidigt undvika att företagarna drabbas av högre skatter. Resultatet blir då att samma person får en lika hög eller högre pension utan att den generella pensionsåldern behöver höjas. Detta skulle vara en mer hållbar och långsiktig lösning än det pensionstillägg som den föregående regeringen genomfört. Vi anser därför att regeringen ska utreda en sådan lösning för att på allvar kunna stärka pensionerna.

Jämställd pension

Enligt en rapport från Pensionsmyndigheten, ”Varför får kvinnor och män olika mycket i inkomstpension? Svar på regleringsbrevsuppdrag för 2018”, visar att kvinnor över tid tagit ett större ansvar för obetalt arbete under småbarnstiden och att både föräldraledighet och deltidarbete påverkar den framtida pensionsinkomsten negativt. Kvinnors arbetstid minskar alltså när de får barn och mönstret etableras redan under föräldraledigheten (SOU 2015:50). Ytterligare en betydelsefull skillnad mellan kvinnors och mäns tid på arbetet, är att kvinnor i större utsträckning än män är frånvarande på grund av sjukdom. Kvinnor arbetar ofta på arbetsplatser där den psykosociala arbetsmiljön är krävande. De har ofta människovårdande yrken eller serviceyrken som kräver både engagemang och kompetens, och många gånger daglig kontakt med ett flertal personer, vilket ökar risken för att bli smittad av förkylning eller andra åkommor. Samtidigt som de ekonomiska resurserna och inflytandet över den egna arbetssituationen ibland är begränsade.

Det finns två sätt att bemöta denna problematik. Det ena sättet är det som den föregående regeringen anammade. Att förutsätta att kvinnor inte själva valt att tillbringa mer tid med barnen under småbarnsåren, utan att det är något som är påtvingat, något som den föregående regeringen ville tvinga bort genom lagstiftande kvotering av föräldraförsäkringen. Vi förnekar inte att sådana situationer kan finnas, och självklart är ett gemensamt föräldraansvar något positivt, men vi Sverigedemokrater anser ändå att utgångspunkten ska vara att familjerna själva får valfrihet att fördela föräldrapenningen för att få ihop livspusslet. Däremot är det helt orimligt att ett ökat ansvar för familj och barn, oavsett om det är en kvinna eller man som tar det ansvaret, ska drabba pensionerna negativt i den utsträckning som det gör idag.

Sverigedemokraterna ser det istället som självklart att föräldraledighet och deltidarbete, för att ge barnen en trygghet under småbarnsåren, är något som ska värderas högre och ge minsta möjliga negativa effekt på pensionen. Vi vill därför uppdraga till regeringen att utreda förslag som ger jämställda pensioner genom att skapa

mer jämställda förutsättningar för den som tar större ansvar för familj och hem. Exempelvis genom att förstärka pensionsrätten för barnår. För att förebygga sjukskrivning som kan påverka pensionen negativt är det också av största vikt att regeringen på allvar förbättrar arbetsvillkoren inom offentlig sektor.

Skärpta regler vid utlandsbetalningar av pensioner

Det har under flera år varit vanligt att svenska pensionärer lämnar Sverige och flyttar utomlands. Detta innebär att utbetalningar från det svenska socialförsäkringssystemet betalas ut till en svensk medborgare i ett annat land. Detta i sig är inget problem då Sverigedemokraterna har inställningen att pensionen är en uppskjuten lön. Det är helt upp till varje enskild person att disponera sin pension som denne finner det lämpligt oavsett boplat.

Däremot har det visat sig att systemet för utlandsbetalningar från Pensionsmyndigheten har vissa brister vid exempelvis dödsfall utomlands. Det har visat sig möjligt att släktingar eller närstående har fortsatt kunnat kvittera ut pension vid dödsfall. I en rapport från Inspektionen för socialförsäkringen (2018:6) så pekas flera brister ut i själva systemet kring utlandsbetalningar. Dels så har förenklingen med digitala underskrifter påverkat, dels brister i kommunikationen mellan Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan. Men även den interna handläggningen som är komplicerad och som i vissa fall saknar struktur. Inspektionen för socialförsäkringen ger rekommendationen att de myndigheter som är inblandade i utlandsbetalningar från socialförsäkringssystemet måste stärka sina kontroller och de automatiserade processerna runt detta. Felaktiga utbetalningar skadar förtroendet för ansvariga myndigheter. Vi vill uppdraga åt regeringen att utreda hur Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan kan stärka sitt arbete kring rutinerna med utlandsbetalningar från det gemensamma socialförsäkringssystemet.

Den omotiverade skillnaden i garantipensionen mellan gifta och sambos

Garantipensionen är i grunden ett bidrag och är ett grundskydd för den som haft liten eller ingen arbetsinkomst alls under livet. Om du är gift så får du en lägre garantipension än om du är ogift. Med gift menas också om du är sambo med någon du tidigare varit gift med eller har eller har haft barn tillsammans med. Med ogift menas också om du inte längre bor permanent tillsammans med din make/maka eller med någon du har eller har haft barn tillsammans med.

Det innebär att ett äldre par som varit sambos under en längre tid och inte har gemensamma barn, får en sämre garantipension om de beslutar sig för att gifta sig. Sverigedemokraterna anser att detta är ett föråldrat synsätt som är opassande i dagens samhälle, och uppdrar åt regeringen att se över bestämmelserna som stadgar rätten till nivå på garantipension kopplat till individens civilstånd, med syftet att pensionärer inte ska drabbas negativt ekonomiskt för att de är gifta eller väljer att gifta sig.

Daniel Persson (SD)

Julia Kronlid (SD)